

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІЙ ТА ЗАВДАНЬ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

*О.О. Олійник, докторант**

Проаналізовано сучасні теоретичні підходи до визначення функцій та завдань фінансової системи з огляду вітчизняної та західної наук. Обґрунтовано завдання фінансової системи в розрізі підсистеми фінансового сектору, бюджетно-податкової підсистеми, підсистеми нефінансового сектору.

Фінансова система, функції, завдання, фінансовий сектор, бюджетно-податкова підсистема.

Постановка проблеми та аналіз основних публікацій. Останні 20 років сталися процеси щодо зростання значущості фінансової системи у контексті державної політики та наукових досліджень. Це обумовлено тим, що фінансові системи країн постійно перебувають у ході розширення і ускладнення, а також тим, що збільшується їх вплив на економічне зростання. Все це стимулює інтерес світової наукової громадськості, що відображається у численних наукових працях, присвячених цій тематиці.

Серед українських науковців питаннями теорії й практики фінансових систем опікувалися О.Василик, О.Герасименко, С.Захарченков, В.Зимовець, Б.Карпінський, В.Опарін, О.Сніжко, В.Федосов, С.Юрій та ін. Серед зарубіжних дослідників питання визначення функцій фінансової системи порушували Ф.Аллен, З.Боді, Д.Гейл, А.Грикевич, Р.Мертон, М.Тирель, А.Хакеталь, Р.Шмідт тощо. Однак у сучасній економічній літературі відсутнє однозначне тлумачення функцій та завдань фінансової системи, простежується різноманітність підходів щодо аналізу функцій фінансових систем як серед вітчизняних, так і зарубіжних науковців.

Мета дослідження. Порівняльний аналіз поглядів вітчизняних та іноземних фахівців на функції фінансової системи для обґрунтування її завдань у контексті таких підсистем фінансової системи: підсистема фінансового сектору, бюджетно-податкова підсистема, підсистема нефінансового сектору.

Виклад основного матеріалу. Огляд вітчизняної літератури свідчить, що, в основному, розглядають не функції фінансової системи, а функції фінансів [4, 6, 7].

Загалом під функцією розуміють зовнішній прояв властивості певного об'єкта у певній системі відносин [8]. Спираючись на таке розуміння терміну функції, С.П. Захарченков спочатку обумовлює властивості або ха-

* Науковий консультант – доктор економічних наук, професор, академік УААН С.М. Кваша

рактарні ознаки фінансів, а потім формулює функції фінансів, спираючись на ці ознаки. До характерних ознак фінансів належать: 1) відносини, що спричиняють рух вартості у грошовій формі; 2) відносини, які мають розподільний характер; 3) відносини, які пов'язані з формуванням і використанням грошових фондів.

Далі він зазначає, що з першої ознаки фінансів випливає контрольна функція фінансів, а з другої ознаки – розподільна функція. Проте ставить під сумнів приналежність до фінансів третьої ознаки, оскільки вона притаманна не тільки фінансам, але й таким товарно-грошовим відносинам, що не є фінансовими. Загалом під контрольною функцією фінансів С.П. Захарченков розуміє, що завдяки цій функції фінансів ми можемо в будь-який час побачити, куди і скільки рухається (чи рухалося) вартості у грошовій формі, а також скільки її (вартості) перебуває у тому або іншому фонді. І виходячи з такого розуміння пропонує називати її інформаційною. С.П. Захарченков зазначає, що завдяки розподільній функції, фінанси обслуговують відтворювальний процес загалом, активно впливаючи на всі його стадії. Далі ним уточнюється, що за допомогою цієї функції відбувається формування різних фондів цільового призначення, які необхідні для забезпечення виробничих потреб на підприємстві; забезпечуються загальнодержавні потреби; відбувається формування різних фондів у ході розподілу сімейного бюджету [4].

Опарін В.М. теж визначає розподільну та контрольну функції фінансів. Сутність розподільної функції фінансів ним визначається так: «фінанси є цільовим інструментом розподілу та перерозподілу на макро- та макрорівні вартості створеного у суспільстві ВВП» [6, с.128] і далі зазначає, що цей «розподіл і перерозподіл опосередковується формуванням доходів» [6, с.129]. Сутність контрольної функції розуміється В.М. Опаріним як «інструмент контролю за діяльністю всіх суб'єктів фінансових відносин, який здійснюється у процесі руху грошових потоків при мобілізації та розміщенні фінансових ресурсів, формуванні доходів і здійсненні витрат» [6, с.130]. Крім того, він додатково виділяє відтворювальну функцію, сутність якої, за його думкою, полягає у фінансовому забезпеченні безперервності процесу суспільного виробництва [6, с. 127]. Але таке трактування сутності відтворювальної функції дуже схоже на розуміння розподільної функції фінансів, сутність якої також полягає у забезпеченні формування фондів для здійснення виробництва.

Слід зазначити, що немає однозначності у вітчизняній літературі щодо ознак фінансів. Основним протиріччям є такі ознаки фінансів як формування і використання фондів та розподіл та перерозподіл вартості. Зокрема, існують твердження про те, що формування й використання фондів є не що інше, як дві складові частини одного й того ж процесу – розподілу вартості. Інші вчені зазначають, що утворення централізованих і децентралізованих фондів грошових ресурсів – не самоціль, а необхідна ланка у розподілі грошових доходів та накопичень [3, с. 464].

Наведена дискусія з цього питання дає змогу зауважити висновки про складність цього питання і відсутність переконливого доказу будь-

якого з поданих поглядів. На нашу думку, слід виділяти розподільний характер фінансів у сукупності з формуванням і використанням грошових фондів. А, отже, ця об'єднана ознака виявляється у розподільній функції фінансів. Отже, базовими функціями фінансів є розподільна та контрольна (інформаційна).

Після того як вітчизняна наука визначає функції фінансів вона переходить до функцій фінансової системи, проте найвідоміші фахівці у цій сфері наполягають на тому, що краще визначати завдання фінансової системи. Так, В.М. Опарін не визначає функції фінансової системи, а визначає лише її завдання, які, як він зазначає, обумовлюються функціями фінансів, і ставить за мету виявити логічну взаємозалежність між функціями фінансів, як єдиного суспільного інституту, та завданнями фінансової системи, через яку вони реалізуються [6, с. 112].

Загалом бачення взаємозв'язку сутності функцій фінансів із завданнями фінансової системи, що домінує у вітчизняній фінансовій науці, можна представити так (рис.):

Взаємозв'язок між сутністю фінансів, функціями фінансів та завданнями фінансової системи

Джерело: [4; 6, с. 132-136].

Загалом ми не погоджуємося з думкою В.М. Опаріна, що доцільно виділяти в рамках функцій фінансів завдання фінансової системи внаслідок того, що при реалізації певних завдань задіюються одночасно різні функції фінансів. Так, наприклад, у ході реалізації такого завдання в рам-

ках відтворювальної функції як формування інформаційної підтримки діяльності також контрольна функція фінансів.

Також порівняльний аналіз засвідчив значну ідентичність визначених завдань В.М. Опаріним в рамках відтворювальної функції фінансів та розуміння західною наукою функцій фінансової системи, аналіз сутності поглядів якої буде наведено нижче.

Визначені В.М. Опаріним завдання фінансової системи в рамках розподільної функції фінансів більше нагадують завдання державних фінансів. З чого можна зробити висновок, що розподільна функція фінансів проявляється тільки у ході розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів державою. Також певні визначені В.М. Опаріним завдання в рамках зазначеної функції, наприклад такі, як 24, більше схожі на реалізацію регулюючої функції фінансів.

Західні вчені розглядають функції фінансової системи, виходячи з вузького розуміння фінансової системи як сукупності фінансових інститутів (посередників і ринків), через які домашні господарства, корпорації та уряд отримують фінансування своєї діяльності та інвестують свої заощадження [9, с.1; 11, с.8]. А отже, визначені функції фінансової системи не охоплюють ту частину фінансових відносин, які постають між державою та іншими економічними агентами щодо руху вартості на безповоротній та нееквівалентній основі та фінансові відносини без участі фінансового сектора.

У західній науці існують різні підходи до розуміння сутності фінансової системи – інституційний, посередницький, функціональний, два останні з яких обумовлюють функції фінансової системи. Представники посередницького підходу зазначають, що фінансова система виконує такі функції: посередницьку і трансформаційну [14]. Посередницька функція полягає в тому, що фінансовий сектор (фінансові посередники та фінансові ринки) є посередником між тими, хто має надлишок коштів (здебільшого ними є домогосподарства), та тими, хто має дефіцит коштів (під якими, переважно, розуміють нефінансові корпорації та у багатьох випадках держава). Трансформаційна функція передбачає, що завдяки фінансовому сектору відбувається трансформація розмірів фінансових інструментів, їх термінів, ризиків і тим самим знижується конфлікт інтересів, який існує між заощадниками і позичальниками [14, с.5-6].

Представники функціонального підходу, насамперед, Р.Мертон, деталізували визначені представниками посередницького підходу основні функції фінансової системи – посередницьку та трансформаційну у такі п'ять функцій [1, с.27]:

1. Забезпечення способів переміщення економічних ресурсів у часі, через кордони держав та з одних галузей економіки до інших.
2. Забезпечення способів управління ризиком.
3. Забезпечення способів клірингу та здійснення розрахунків, що сприяють торгівлі.
4. Забезпечення механізму об'єднання фінансових ресурсів та розмежування володіння у різних підприємствах.

5. Постачання ціною інформацією, що дає змогу координувати децентралізований процес ухвалення рішень у різних галузях економіки.

Визначена шоста функція – забезпечення способів розв'язання проблем стимулювання, які постають у ситуаціях, коли один із учасників угоди має інформацію, яку не має інший, або коли один із учасників діє як агент (комісіонер) від імені іншого – більше схожа на проблему, яка притаманна фінансовій системі і потребує розробки спеціальних механізмів, інструментів її розв'язання (наприклад, створення кредитних бюро дає змогу зменшити проблему «морального ризику», проблему «несприятливого вибору»).

До того ж, як вірно зазначив В.М. Опарін, деякі функції стосуються не системи загалом, а окремих фінансових інституцій. Зокрема, функція забезпечення способів клірингу та здійснення розрахунків стосується тільки комерційних банків [6, с. 132].

Левіне Р., підтримуючи думку Р. Мертон та З. Боді, що фінансова система сприяє переміщенню ресурсів у часі та просторі, пропонує своє бачення функцій фінансової системи. Зокрема, він виділяє п'ять функцій: 1. Забезпечення інформації про реальні інвестиції та розподіл капіталу. 2. Моніторинг інвестицій та здійснення корпоративного управління після забезпечення фінансами. 3. Сприяння торгівлі; диверсифікація та управління ризиком. 4. Мобілізація та об'єднання заощаджень. 5. Сприяння обміну товарів і послуг [13, с.869].

Хартман Ф. поділяючи думку, що основною функцією є посередницька та трансформаційна, які він уособлює у виразі розподіл заощаджень в інвестиції. Він зазначає, що фінансова система дає змогу вирішити такі завдання [12, с. 11-14]:

- Зменшення асиметричності інформації: добре функціонуюча фінансова система зменшує кредитні обмеження, які постають внаслідок ризику несприятливого вибору.

- Зменшення протиріч, які постають між тими, хто забезпечує ресурсами компанію (власники компанії), та тими, хто використовує ресурси (менеджери компанії), а також між позичальниками і кредиторами (моральний ризик) за допомогою ефективного корпоративного управління та ефективної правової системи.

- Забезпечення об'єднання заощаджень і трансформація термінів.

- Забезпечення поліпшення обмінного процесу через використання кредитних карток з можливістю овердрафту тощо.

Габбард Г. описуючи сутність фінансової системи виділяє не функції чи завдання фінансової системи, а послуги: зменшення ризику, ліквідність та інформацію [2, с. 35]. Перша та третя послуги збігаються з розумінням З. Боді та Р.Мертонем функцій фінансової системи, а друга не виділяється останніми.

Аллен Ф. та Д. Гейл розглядають такі функції або краще завдання фінансової системи: інвестиції та заощадження, економічне зростання та фінансова структура, розподіл ризику, інформаційне забезпечення, корпоративне управління [9, с. 2]. Увага зазначених дослідників зосереджується на тому як успішно виконує функції кожна з визначених типів фінан-

сових систем в розрізі країн, які належать до того чи іншого типу. У західній літературі виокремлюють два типи фінансової системи – на основі банків (bank-based or the “relationship-based system”) і на основі ринків (market-based or arm’s length system) [11].

Аналіз поглядів західної науки щодо функцій фінансової системи дає змогу зробити такі висновки:

— Західна наука через звужене розуміння фінансової системи визначає не функції фінансової системи, а фінансового сектору.

— Західна наука чітко не розмежовує функції і завдання фінансової системи.

— До основних функцій фінансового сектору з погляду західної науки можна віднести посередницьку та трансформаційну, в ході реалізації яких фінансовий сектор виконує такі завдання: мобілізація та об’єднання заощаджень; забезпечення управління ризиками; забезпечення інформацією; забезпечення економічного зростання; забезпечення корпоративного управління.

Підсумовуючи підсумки, вважаємо, що визначені вище вітчизняною наукою функції фінансів (контрольна та розподільна) є базовими для всієї фінансової системи. Щодо функцій фінансової системи, то погоджуємося, що більш коректно стверджувати про завдання фінансової системи як практичну реалізацію функцій фінансів. Також вважаємо за доцільне виокремлювати завдання фінансової системи не у контексті функцій фінансів, а у контексті підсистем фінансової системи, таких як підсистема фінансового сектору, підсистема нефінансового сектору, бюджетно-податкова підсистема.

Підсистема фінансового сектору корелюється з найпоширенішими розумінням фінансової системи у західній науці. Отже, описані у західній літературі функції (у нашому розумінні завдання) фінансової системи найбільш годяться до цієї підсистеми. Також ми поділяємо думку Т. Бек, Р. Левіне, Е. Дерміруг-Кунт. [10], що функції фінансової системи обумовлюють підходи до її оцінки. Зокрема, протягом останніх 10 років склався новий підхід, який передбачає, що найкращим способом оцінки фінансової системи є використання системи показників, які характеризують, наскільки ефективно фінансова система виконує свої функції. Виходячи з такого взаємозв’язку завдань і оцінки фінансової системи, вважаємо, що основними завданнями підсистеми фінансового сектору є:

- мобілізація або об’єднання заощаджень;
- забезпечення інформацією;
- забезпечення управління ризиками;
- забезпечення корпоративного управління.

Мобілізація або об’єднання заощаджень. Означає затратний процес накопичення капіталу від розрізнених заощадників для здійснення інвестицій. Мобілізація пов’язана з подоланням двох чинників: 1. Подолання трансакційних витрат, пов’язаних з акумуляцією коштів. 2. Подолання асиметричності інформації, що передбачає застосування важелів щодо переконання заощадників у відмові над контролем за їх заощадженнями.

Для подолання зазначених чинників використовується велика кількість фінансових заходів таких як двосторонні контракти (акціонерні товариства є основним прикладом двосторонньої мобілізації) та через фінансових посередників.

Забезпечення інформацією. Фінансовий сектор акумулює інформацію щодо компаній, на підставі якої здійснюється ухвалення інвестиційних рішень. Фінансовий сектор має змогу щодо мінімізації затрат у зв'язку з акумуляцією інформації про компанії і в той же час поліпшується розподіл капіталу [13, с.871].

За відсутності фінансових посередників заощадники мають самостійно збирати, обробляти інформацію щодо можливостей інвестування, що супроводжується чималими затратами. У той же час за відсутності вірогідної інформації заощадники неохоче вкладають свої кошти і це призводить до неефективного використання капіталу.

Фінансові ринки також накопичують інформацію щодо компаній. Коли ринки зростають і стають більш ліквідними це стимулює учасників витратити більше на дослідження компаній, тому що стає простіше заробляти завдяки продажу цієї інформації на великих та ліквідних ринках. Отже, потужні та ліквідні ринки стимулюють виробництво (акумуляцію) інформації про компанії, що позитивно впливає на розподіл капіталу [13, с. 872].

Забезпечення управління ризиками. Фінансовий сектор полегшує торгівлю, хеджування та об'єднання ризиків. Фінансовий сектор забезпечує міжчасове управління ризиками (intertemporal risk sharing), перехресне управління ризиками (cross-sectional risk diversification), управління ліквідністю [13, с. 875].

Перехресне управління ризиками означає мінімізацію ризику завдяки диверсифікації. Фінансовий сектор внаслідок своєї діяльності диверсифікує ризики. Загалом заощадники не схильні до ризику і тому не вкладають кошти у ризиковані високодохідні проекти, але завдяки диверсифікації це стає можливим. Отже, фінансові системи, які полегшують диверсифікацію ризиків сприяють перерозподілу заощаджень у високодохідні проекти і тим самим прискорюють технологічні зміни та економічне зростання [13, с. 876].

Перехресне управління ризиками не дає змоги уникнути макроекономічних потрясінь, таких як фінансові кризи, нафтові кризи. Тобто диверсифікація не дає змоги мінімізувати повністю наслідки макроекономічних ризиків. Подолати негативну дію наведених ризиків можливо завдяки використанню міжчасового управління ризиками. Одна із стратегій міжчасового управління ризиками є розподіл ризиків між поколіннями. Інша стратегія передбачає накопичення безпечних активів, щоб зменшити коливання витрат з плином часу [9, с. 13].

Ризик ліквідності постає у зв'язку з невизначеністю, пов'язаною з перетворенням активів на кошти. Інформаційна асиметрія та операційні витрати можуть перешкоджати ліквідності, посилюючи невизначеність та відповідний ризик. Ці тертя створюють стимули для появи фінансових ринків і інститутів, що як наслідок підвищує ліквідність.

Забезпечення корпоративного управління. За допомогою таких фінансових заходів як ліквідний ринок акцій, боргові інструменти, фінансові посередники посилюється корпоративне управління і забезпечується економічний розвиток.

Добре функціонуючий фондовий ринок стимулює корпоративне управління. Наприклад, продаж акцій на ринку, який ефективно відбиває інформацію про компанію дає змогу власникам пов'язувати управлінські витрати з ціною акції. Такий зв'язок допомагає вирівнювати інтереси акціонерів та менеджерів. Боргові інструменти знижують кількість вільних коштів для компанії. Це, у свою чергу, знижує управлінські слабкі місця і прискорює швидкість, з якою менеджери впроваджують нові технології. Фінансові посередники мобілізують заощадження багатьох людей і надають ці ресурси компаніям. Виконання цього завдання заощаджує витрати на моніторинг і усуває проблему «безбілетника», оскільки посередник робить моніторинг для всіх інвесторів. Крім того, фінансові посередники і компанії вступають у довгострокові відносини і це може ще більше знизити витрати на збір інформації [13, с. 874875].

Через підсистему нефінансового сектору реалізуються такі завдання фінансової системи: переміщення фінансових інструментів у просторі і часі (коли відбувається неформальне і пряме кредитування); управління ризиками.

Бюджетно-податкова підсистема виконує такі завдання: розподіл ресурсів, перерозподіл доходів, стабілізація економіки, які були сформульовані американським економістом Р. Масгрейв. Функція розподілу ресурсів пов'язана з наданням суспільству певних благ з боку держави, які не може і не бажає надавати приватний сектор: внутрішня і зовнішня безпека (поліція, армія); створення транспортної мережі (дороги, освітлення); будівництво міських інженерних комунікацій (водопровід, каналізація) тощо. Надання такого роду благ припускає, що частина наявних виробничих ресурсів буде витрачена інакше, ніж це було б зроблено приватним сектором, тобто буде здійснено розподіл ресурсів. Мета функції перерозподілу доходів коригування розподілу доходів і майна для досягнення більшої соціальної справедливості. Перерозподіл доходів ґрунтується на двох основних правилах. По-перше, особи, які мають підвищений дохід, вносять до фонду суспільства за своїми відносними розмірами частку, що перевищує одержувану ними громадську допомогу. По-друге, особи з низькими доходами отримують від держави більше ніж вкладають у загальний фінансовий фонд. Функція стабілізації економіки здійснюється завдяку реалізації цільових установок економічної політики, спрямованої на забезпечення високої зайнятості, стабільності цін, постійного і пропорційного економічного зростання [5].

Висновки. Аналіз сучасних підходів до визначення функцій фінансової системи свідчить про відсутність єдиного підходу як з боку вітчизняної науки, так і зарубіжної. Основні відмінності між визначеннями функцій фінансової системи вітчизняною та західною науками полягають у тому, що вітчизняна наука розглядає функції не фінансової системи, а фінансів,

які визначають розподільну та контрольну. У свою чергу західна наука через звужене розуміння фінансової системи визначає не функції фінансової системи, а фінансового сектору; чітко не розмежовує функції і завдання фінансової системи; до основних функцій фінансового сектору належить посередницька та трансформаційна, у ході реалізації яких фінансовий сектор виконує такі завдання: мобілізація та об'єднання заощаджень; забезпечення управління ризиками; забезпечення інформацією; забезпечення економічного зростання; забезпечення корпоративного управління. Доцільно виокремлювати завдання фінансової системи не у контексті функцій фінансів, а у контексті підсистем фінансової системи. Основними завданнями підсистеми фінансового сектору є мобілізація заощаджень, забезпечення інформацією, забезпечення управління ризиками, забезпечення корпоративного управління. Завданнями підсистеми нефінансового сектору є переміщення фінансових інструментів у просторі і часі, управління ризиками. Бюджетно-податкова підсистема виконує такі завдання: розподіл ресурсів, перерозподіл доходів, стабілізація економіки.

Список літератури

1. Боди З. Финансы: учеб. пособие: пер. с англ. / З. Боди, Р. К. Мертон. – М. ; СПб.; К.: Вильямс, 2007. – 584 с.
2. Габбард, Р. Глен. Гроші, фінансова система та економіка: Підруч. / Габбард, Р. Глен, Пер. з англ.; Наук. ред. пер. М. Савлук, Д. Олесневич. – К.: КНЕУ, 2004. – 889 с.
3. Дьяченко В.П. Товарно-денежные отношения и финансы при социализме. – М.: Наука, 1974.
4. Захарченков С.П. "Финансы.UA" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zsp.in.ua/uchebnik_finansi/
5. Масгрейв Р. А. Государственные финансы: теория и практика / Р.А.Масгрейв, П.Б. Масгрейв. [пер. с 5-го англ. изд.]. – М.: Бизнес Атлас, 2009. – 716 с.
6. Опарін В.М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): дис... д-ра екон. наук: 08.04.01 / Опарін Валерій Михайлович. К., 2006. 407 с.
7. Сніжко О.В. Методологічні принципи дослідження фінансового розвитку трансформаційних економік в умовах глобалізації: дис... д-ра екон. наук: 08.00.02 / Сніжко Оксана Володимирівна. К., 2010. 455 с.
8. Философский словарь. – М.: Политиздат, 1991, , 504 с.
9. Allen F. Comparing financial systems: a survey / F. Allen, D. Gale. – Philadelphia: University of Pennsylvania Wharton School, 2001. – 80p.
10. Beck T., Demirgüç-Kunt A., Levine R. Financial Institutions and Markets Across Countries and over Time: Data and Analysis, [Electronic resource] // World Bank Policy Research Working Paper 4943. – 2009. – 46 p. – Access mode : <http://go.worldbank.org/ONM4E45GX0>
11. Hartmann, P., A. Maddaloni, and S. Manganelli. The Euro Area Financial System: Structure, Integration and Policy Initiatives // Working paper #230. European Central Bank – 2003. – 55 p.
12. Hartmann, P., Heider, F., Papaioannou, E., Duca, M. The role of financial markets and innovation in productivity and growth in Europe. // Occasional paper series. European Central Bank. – 2007. – № 72. – 51 p.

13. Levine R., Aghion P., Durlauf S. Finance and Growth: Theory, Evidence, and Mechanisms. The Handbook of Economic Growth (Amsterdam: North Holland), 2005. – 870 p.

14. Schmidt R. Financial Systems – Importance, Differences and Convergence/ R.Schmidt, A.Hryckiewicz; Institute for Monetary and Financial Stability // Working Paper Series. – 2006. – № 4. – 32 p.

Analysis of modern theoretical approaches to defining the functions and objectives of the financial system in terms of domestic and foreign sciences is exercised. The objectives of the financial system in terms of its subsystems – subsystem financial sector, nonfinancial sector subsystem, fiscal subsystem, are justified.

Financial system, functions, objectives, financial sector, fiscal subsystem.

Проанализированы современные теоретические подходы к определению функций и задач финансовой системы с точки зрения отечественной и западной наук. Обоснованы задачи финансовой системы в разрезе таких ее подсистем подсистемы финансового сектора, бюджетно-налоговой подсистемы, подсистемы нефинансового сектора.

Финансовая система, функции, задачи, финансовый сектор, бюджетно-налоговая подсистема.